

ТВАРИННИЦТВУ — МІЦНУ ОСНОВУ!

ЯК АВАНС НА МАЙБУТНЄ

Колгосп імені Дзержинського — спеціалізоване господарство по відгодівлі свиней. Останніми роками тут добилися високих показників. Як результат, господарство — в числі переможців за успішне проведення зимівлі худоби, збільшення виробництва і закупок продуктів тваринництва в зимовий період 1984/85 року. Але в колгоспі вважають, що досягнуто не межа. Про це засвідчила і розмова нашого кореспондента з секретарем парткому господарства Л. І. БЕССОНОВОЮ.

КОР.: Любов Іванівно, поздоровляючи вас з успіхом, хотілося б почути відповідь на традиційне в таких випадках запитання: що допомогло господарству вийти в передові!

Л. І. БЕССОНОВА: Правління нашого колгоспу останнім часом зосередило основну увагу на посиленні трудової дисципліни, поліпшенні умов праці та відпочинку людей, вирішенні кадрової проблеми і створенні надійної кормової бази.

Створений дворічний запас кормів дозволив зустріти зиму у всеозброєнні. Почувалися значно впевненіше, ніж у минулі роки.

Не секрет, що тваринницька галузь нашого району в передових ще не ходить. І тим примісніше сьогодні говорити про успіх, а це примісніше — про успіх саме нашого господарства. Хоча вважаємо, що висока відзнака — це аванс...

КОР.: Ви сказали, — «Турбота про умови праці та відпочинку». В чому вона проявляється?

Л. І. БЕССОНОВА: Механізовано роздачу кормів. На всіх трьох молочно-товарних фермах, є ленінські кімнати. На свиновідгодівельному комплексі є будинок тваринника з кімнатами відпочинку, бібліотекою, медпрофілакторієм, їдальнею, продовольчий магазин. Часті гості тваринників — торговельники райспоживспілки, причому всі тваринники задоволені і асортиментом товарів, що пропонуються, і графіком їх обслуговування.

Вважаю, велику роботу проводить правління в плані вирішення житлової проблеми. У райцентрі, господарство будує житло для тих, хто вирішив пов'язати свою долю з роботою в колгоспі. Уже є близько 20 будинків. Купуємо також житло в місцевому населенні. А зовсім скоро в центрі Компаніївки, недалеко від правління, буде зведено 16-квартирний будинок для спеціалістів і тваринників.

Отже, одна справа — знати, що треба поліпшувати умови, інша — все для цього робити. Тому й бачимо тепер наслідки:

люди працюють краще, совісніше. Звідси — й результати.

КОР.: У минулому році ви мали відстасть кормів, а які прогнози на нинішній?

Л. І. БЕССОНОВА: Вже заготовили понад 700 тонн сіна, (145 процентів до плану), 1380 — сінажу (142 проценти), 3211 — силосу (46 процентів), 241 — трав'яного борошна (123 проценти). Заготівля триває. Прагнемо добитися ще вищих приростів ваги свиней, подолати тридцятирубльовий рубіж по надбоях молока на корову.

КОР.: До речі, на початку нашої розмови ви сказали, що висока відзнака тваринницької галузі господарства — це аванс...

Л. І. БЕССОНОВА: Дійсно, високу оцінку нашої праці ми сприймаємо не тільки як нагороду, а й як заклики працювати ще наполегливіше. Тим більше, резервів ще немало. Ось хоч би взяти племінну справу. Відомо, що приміром, за рік, тут перевороту не зробиш. Процес це тривалий і продуктивність поголів'я зростає, як правило, поступово. І все-таки, при винятковому ставленні племінну проблему можна вирішити в порівняно короткі строки. Надіємося на зоотехнічну службу.

Другий різрез — механізація ручних процесів. Ще й досі доярки роздоюють корови вручну. Тут шлях до мети короткий: вже побудовано молочно-товарний комплекс, який незабаром повністю механізуємо. Це якщо мірою вирішити проблему проблем для багатьох господарств (відверто кажучи, для нас — теж) — кадрову.

КОР.: А який внесок молоді у загальні здобутки тваринників?

Л. І. БЕССОНОВА: Із 80 співчан господарства четверта частина працює у тваринницькій галузі. Наша гордість — Катерина Шепель, яка стала кращою відгодівельницею колгоспу і серед молоді — в усьому районі. Катерина стабільно одержує близько дев'яти поросят на свиноматку, причому

забезпечує не менше 98-процентного зберігання поголів'я. А серед доярок можна відзначити комсомолок Аллу Ільницьку та Олену Колісник. І в період зимівлі, і зараз дівчата мають високі показники.

Але ми розуміємо, що молоді, зокрема, в тваринництві повинні бути більше. «Омолодження» тваринницької галузі сприятиме поліпшенню умов праці, будівництво житла. На вирішення цих питань спрямовуємо спільні зусилля правління колгоспу, партійної, профспілкової та комсомольської організацій.

Розмову записав
А. БЕЗТАКА.
Компаніївський район.

Минулого року в радгоспі «Третій вирішальний» мали відстасть кормів. При плані 5250 було заготовлено 5424 тонни грубих, при плані 1144 — 1397 тонн соковитих. Отже, зеленим кормом тваринництво було забезпечене на 127 процентів. Це посприяло тому, що надій від корови збільшився понад план на 258 кілограмів; зросли середньодобові прирости поголів'я свиней та молодняка великої рогатої худоби.

У цьому немала заслуга і комсомольців та молоді господарства. Не стоять

вони осторонь і тепер. Враховуючи досвід попередніх років, молодь зробила висновки: треба об'єднатися в загін. З перших днів заготівлі це питання стало в центрі уваги комсомольської організації радгоспу. Комсомольські збори незабаром постановили: створити комсомольсько-молодіжний загін по заготівлі кормів. До його складу ввійшли 10 кращих механізаторів та водіїв. Загін очолює комуніст Микола Миколайович Корнілов.

Нині силами кормодобувного загону в господарстві заготовлено понад 886

тонн сіна, 810 тонн сінажу, близько 100 тонн трав'яного борошна, заскіровано більше 2840 тонн соломи.

Важким нині видався рік для кормодобувників: дбайливо вирощене не завжди вдавалось зібрати своєчасно — заважали часті дощі. Однак комсомольці та молодь радгоспу наперекір негоді вважали йдуть до мети. Причому зобов'язання вони взяли підвищені. При плані 10490 тонн зобов'язались заготовити 14 тисяч тонн кормів.

Спільна для всіх турбота

До наміченого рубежу

В тому, що тваринники Гайворонського району за період зимово-стійлового утримання худоби 1984/85 р. стали переможцями Всесоюзного змагання за підвищення продуктивності громадського тваринництва, є частка праці і комсомольців — молодіжного колективу МТФ № 2 колгоспу імені Ілліча Гайворонського району.

З того часу, як тут було створено комсомольсько-молодіжний колектив, який очолює завідувач фермою комуніст Руслана Ткачук і групкомсорг Наталія Котюжанська, справи пішли на краще. Минулий рік колектив ферми перевиконав свої соціалістичні зобов'язання, надодівши від кожної корови по 2850 кілограмів молока при жирності 3,6. За підсумками соціалістичного змагання вони тоді посіли перше місце в господарстві. Члени молодіжного на загальних зборах поклали нову про подолання тридцятирубльового рубіжу. На завершальний рік одиннадцятої п'ятирічки цю цифру і взяли за основу своїх зобов'язань. Крім того, в інших пунктах намітили, щоб середньорічна жирність молока становила не менше як 3,6. В останній час на фермі за жирність молока постійно отримують грошову надбавку.

Головне ж в роботі колективу — це бережливе господарське ставлення до збереження і витрачання кормів. Кожна їх частка використовується згідно встановлених раціонів. Товарність, взаєморучка між членами молодіжного, фактично відтворює ви-

робничий портрет колективу ферми. Ось хоча б такий приклад: уже два роки керівники господарства обіцяють створити на фермі необхідні побутові умови, та чи то часу не вистачає, чи інша причина заважає, а справа поки що не зрушила з місця. Та члени ферми не сидять склавши руки. Вони самі ладають собі затишок. З опаленням щось мети-кують. На зиму збирають собі на ферму самовара придбати.

Сьогодні добовий надій по фермі складає майже 10 кілограмів на корову. Зобов'язання свої за всім місяцями колектив уже виконав, одержавши в середньому на корову по 2000 кілограмів молока. І жирність його стоїть точно на запланованій відмітці. В змаганні з МТФ № 1 постійно утримують першість. Тон у змаганні задають ветерани ферми, наставники П. А. Каракаша, А. С. Квашук, Н. Ф. Олініченко. Дякуючи їх турботам і досвіду зростає майстерність молодих. Вже входять на їх рівень Наталія і Галля Котюжанські, Ганна Павленко, Валентина Козарчук. Добре працює підмінна доярка Валентина Сакалюк. Ідучи на відпочинок, їй з радістю довіряють доярки свої групи корів.

Хороша підмінна доярка, — сказала в розмові групкомсорг Наталія Котюжанська, — це запорука збереження продуктивності дійного стада. Ми завжди відмічаємо добросовісну роботу підмінної.

Так, тут всі на виду. Працює кожен зокрема добре, то й кінцевий результат колективної праці завжди вагомий. Звісно, що в комсомольсько-молодіжний колектив ферми входять не тільки доярки. Добросовісно працює тут техніком штучного осіменіння тварин Любов Смілянець. Вчасно доставляють на ферму корми Валерій Федорчук та Микола Віговський. Якісно проводить аналіз молока і грамотно веде фермську документацію обліковець-лаборант Світлана Спрота. Вбодівають за збереження і високу продуктивність молодіжника телятничі Надія Лихенко та Марія Файчук. А ветеринарний фельдшер комуніст Віталій Білокрилий не тільки бореться за відмінний зооветеринарний стан поголів'я і ферми, а як агітатор постійно інформує колектив про події в країні і за рубежом. Роз'яснює основні положення постанов партії і уряду.

Нині всі зусилля колективу направлені на те, щоб зустріти XXVII з'їзд КПРС з найкращими досягненнями в роботі.

На знімку: члени КМК на чолі з керівником комуністом Русланою Ткачук (в центрі).

Текст і фото
М. САВЕНКА.

Гайворонський район.

Рано розпочинають свій трудовий день кормодобувники. Безперервно працюють КСС—2,6 та КСК—100 в агрегаті з трактором Т—150, котрими управляють молоді механізатори Петро Фесянов, Володимир Кузло, Микола Бондаренко. Хлопці щодня перевищують норми виробітку на 115—120 процентів.

Швидко відвозять до силосних споруд подрібнену масу кукурудзи водії-комсомольці Микола Ночовний, Леонід Кузло, Василь Гажала, Олександр Мисько.

Шефи з Кіровоградського ПМК -39 подбали про те, щоб кормодобувникам було куди закласти силос. Ще в минулому році вони збудували три бетонні споруди місткістю по 2000 тонн кожна. Ще дві спорудили вже цього року. Силосні траншеї розміщені на молочно-товарних фермах відділів і на свино-комплексі. Зараз шефи продовжують роботи по будівництву сховищ загальною місткістю в тисячу тонн — знаходяться безпосередньо в полі. Уміло керує будівельними роботами виконроб Віктор Іванович Долгов.

«Зелені» живля набирають розмаху. В господарстві все продумано. Не простояють ні комбайни, ні автомобілі, робота йде в темпі, але й без зайвої метушні, поспіху. Вся маса закладається якісно: перекладається соломяною січкою, здроблюється сіллю. І вже потім бульдозеристи Віктор Брехун та Іван Іванович Юркін її трамбу-ють.

Витримується технологія силосування — значить бути якісному силосу. Про це зараз дбають всі кормодобувники, а з ними — і комсомольсько-молодіжний загін радгоспу.

А РИБАК.

Радгосп «Третій вирішальний». Нелісторівський район.

— НА ВАШУ КНИЖКОВУ ПОЛІЦІЮ

«Відгомін Чорного лісу»

У роки тяжкого лихоліття, коли кований чобіт гітлерівців ступив на радянську землю, коли фашисти силоміць намагалися поставити наших людей на коліна, перетворити в рабів, — глуху ніч окупації осяяло багаття всепародної боротьби. Вчорашні трударі від плуга і верстата на заклик Комуністичної партії встали за зброю. Підпільні групи і партизанські загони очолили комуністи. Сміливими і відважними показали себе комсомольці й піонери.

Степова Кіровоградщина в роки війни була глибоким ворожим тилом з жорстоким окупаційним режимом, найменше порушення якого каралося смертю. Боротьбу доводилося вести в надзвичайно тяжких умовах. Уже в перші місяці окупації на Кіровоградщині діяло кілька партизанських загонів.

Коли почалася Велика Вітчизняна, Л. Тендюк йшов десятих рік. Його дитяча пам'ять чітко зафіксувала чимало трагічних подій. Та не лише трагічне залишилося в пам'яті письменника. Про боротьбу патріотів сте-

лощенка діяла підпільна група молодих патріотів. Спочатку вона називалася загonom ім. С. М. Кірова, згодом влилася до загально-міського партійного підпілля імені К. Є. Ворошилова. Олена Бур'янова, Анатолій Маркітан, Василь Дикий, Петро Ляхман, Марія Мошнягул, Олексій Шаповалов, Ганна Гончаренко, Клавдія Кознищева, Павло Дробот, Клавдія Короповська та інші месники входили в підпільну групу.

Епізоди боротьби патріотичної молоді і лягли в основу документальної повісті нашого земляка, письменника Леоніда Тендюка «Відгомін Чорного лісу». Передмову до книги написав генерал-майор, колишній секретар підпільного обласного комітету Компартії України М. М. Скірда.

Коли почалася Велика Вітчизняна, Л. Тендюк йшов десятих рік. Його дитяча пам'ять чітко зафіксувала чимало трагічних подій. Та не лише трагічне залишилося в пам'яті письменника. Про боротьбу патріотів сте-

пової Кіровоградщини на окупованій території ходили в народі легенди. Схвилювана розповідь Леоніда Тендюка про всепародний опір окупантам — то вклад в справу збереження пам'яті про сміливих і відважних борців за визволення нашої Батьківщини.

Працюючи над книгою, Л. Тендюк ретельно вивчав архівні матеріали, зібрав спогади безпосередніх учасників підпілля. Це дало можливість документально відтворити ті вже далекі роки: показати стійкість радянських людей, їхню волю до перемоги, розкрити ще одну сторінку безсмертного подвигу.

Не всім юним месникам пощастило вижити в смертельному двобої. Підступні зрадники направили фашистів на слід підпільників. Олена Бур'янова, Михайло Волощенко, Тація Сідлерова, Ганна Шелудько, Тація Жабо, Галина Волощенко, Григорій Безус, подружжя Костянтин і Раїса Плотніков та інші віддали своє життя,

аби мирно сьогодні світило сонце над нашою землею.

Підпільник — антифашист Гаррі Сімон повернувся до НДР. В листі до Волощенка він писав: «Чи ми все зробили, щоб здолати фашизм? Так, робили багато. Скільки разів ризикували життям, скільки пролило крові! З глибини наших сердець рвався гнів. Ми говорили «Смерть фашистам!» — і йшли на бій. Я пишався, що зробив також свій внесок у справу розгрому неонацистських людоджерів».

«...Під шатами мирного неба розкинулося степове безмежжя. Вільно, на повні груди дихає мати-земля, викликає життєдайний колос. Людям на щастя й на добро. Недаремно пролило скільки крові, недаремно виходили на бій зі смертю! Смерть відступила перед життям». Так закінчує свою книгу Леонід Тендюк.

Хотілось би, щоб книгу «Відгомін Чорного лісу» молоді кіровоградці уважно перечитали ще раз і прочитали ті, хто не встиг ще досі. Подвиги юних месників кіровоградського підпілля вічно житимуть у пам'яті нащадків.

М. БАБЕНКО.
Кіровоградський район.

СЬОГОДНІ — ДЕНЬ РАДЯНСЬКОГО КІНО

Добре працюють у завершальному році одинадцяті п'ятирічки подружжя Володимир і Любов Дзєбко. Він завідує Докучаєвським сільським будинком культури, вона кіномеханіком. Їх постійна турбота — створити для односельців добрі умови відпочинку.

На знімку: Любов ДЗЕБКО.

Фото М. САВЕНКА.

Устинівський район.

3 ВИПУСКУ «РОМАНТИК»

На знімку: ранкова лінійка перед початком робочого дня у загоні безкорисливої праці «Полум'я» Кіровоградського державного педінституту. Місце його дислокації — колгосп «Росія» Новоукраїнського району.

Фото С. СТАНІСЛАВЧУКА.

Хроніка

студзагонівського літа

★ Доброзичливо зустріли бійців студентського механізованого загону «Нива» (Кіровоградський технікум механізації сільськогосподарства) трудівники колгоспу імені Шорса Долинського району. Вони забезпечили хлопців усім необхідним для нормальної роботи і розумного дозвілля.

Більшість загонців (всього в СЗ 25 чоловік) трудяться на тракторах «Кіроводез», Т-40 і Т-74. І треба відзначити, із поставленими завданнями справляються чудово. Так, Олег Яворенко і Сергій Кулик готують площі під озими і при денній нормі 9 гектарів виорюють по 10—12 гектарів. Юрій Корнєєв та ще кілька студзагонівців відмінно зарекомендували себе на заготівлі зелених кормів, щодня перевиконуючи норму на 10—15 процентів.

А ще хлопці не забувають і про інші пункти укладеного із господарством договору. Так, частину зароблених коштів члени «Ниви» перераховують колгоспному дитсадку, закупають нові іграшки для юних жителів Марфівки.

★ Як раніше повідомлялося, на Кіровоградщині перебували 250 школярів Соколинського району м. Москви, які працювали і відпочивали разом зі своїми українськи-

ми ровесниками Знамянського, Компаніївського, Олександрійського, Кіровоградського і Малозисківського районів.

За час свого перебування юні москвичі неогранічовано попрацювали. Приміром, у колгоспі імені Леніна Знамянського району вони прополювали у саду міжряддя дерев, розвантажали 137 тонн зерна на току. Значну допомогу московські школярі надали і колгоспам селища Нової Праги Олександрійського, господарствам інших районів. А ті в свою чергу намагалися створити дітям якнайкращі умови для відпочинку. Так, правління колгоспу імені Карла Маркса Кіровоградського району організувало для цікаві екскурсії, придбало спортінвентар.

★ У 4-й міській лікарні обласного центру працював загін медсестер «Дружба» Кіровоградського медучилища. Дівчата не тільки аміло виконували безліч ін'єкцій, перев'язок, але й годували тяжкохворих, чергували на медсестринських постах. А ще вони читали лекції на антиалкогольну тематику та про небезпечку куріння для здоров'я, випускали сабклетень «Пияцтво і його шкідливість». За чуйність і доброту, лагідну усмішку хворі кажуть юним медикам щиро «Спасибі».

НЕВГАМОВНІ ЗІ «СПЕКТРА»

Всіх їх тридцять шість. Це — студенти фізико-математичного факультету Кіровоградського педінституту. На період трудового семестру об'єднані в бойовий загін безкорисливої праці під символічною назвою «Спектр». Очолює СЗ четвертокурсниця Наталія Поривай. Комісар — Людмила Євентева. В день наших відвідин члени загону працювали на збиранні городини, зокрема, на плантації цибулі.

Про те, що тут працює студентський загін, можна було здогадатися ще здалеку. Веселі пісні переривалися чиймись голосними

ли взяті зобов'язання на 150 процентів. А ще організували п'ять виступів загонської агітбригади. Дали чотири концерти самотності для працівників села. Прочитали для них 30 лекцій на різні теми.

В свої ряди студзагонівці зарахували почесним бійцем Героя Радянського Союзу, ветерана війни викладача кафедри економіки свого інституту В. Ю. Бреусова. Зароблені гроші хлопці і дівчата перерахували у Фонд миру.

На знімку: йде збирання цибулі. На передньому плані — Світлана Миронюк, Валерій Шленюков та Валентина Севостянова; вантматі і сортують цибулю Валерій Дучев, Ірина Лупан, Людмила Юхимчук, Ігор Яворний та командир загону Наталія Поривай.

Текст і фото
М. САВЕНКА.

репліками, а згодом вибухами сміху. Хто-то, а студенти знають, що пісня і жарт — перший помічник у роботі.

Була робота і після роботи для начальниці «Комсомольського прожектора» Ірини Лупан. В її обов'язки входить, щоб щодня вийшов стійкий номер «Облисків». Виконує це вона разом з активістами. І в цей день винятку не було. Бойовий студентський листок сповідав, застерігав, критикував. Дісталось всім. Були і шана за роботу, і «горіхи за огріхи».

Нині закінчується трудовий семестр. Тут, на полях радгоспу «Кіровоградський», що в Малозисківському районі, вони викона-

ГОСТРИЙ СИГНАЛ

Де напиться води?

або Як зіпсували настрій бійцям одного студзагону.

СБЗ «Фестивальний» вважається «не місцевий». Тобто сформований із числа студентів навчального закладу іншої області. Конкретніше — Одеського сільськогосподарського інституту. У його складі є посланці Куби, Нікарагуа, Панами. Іхали хлопці на Кіровоградщині із серйозними намірами потрудитися на повну силу, тим більше, що задатки для цього у них є. Завдання стояло не з легких: прокладання водоканалу Дніпро—Інгuleць. Згідно укладеного договору бійці мали спорудити 313 метрів на загальну суму 101292 карбованці. Все було б виконано, аби не байдужість керівників тресту «Кіровоградводбуд», котрі займаються зведенням цього об'єкту, зокрема, ПМК № 37. Слово «байдужість» — це дуже делікатне стосовно цієї ситуації, в яку потрапили члени «Фестивального».

Приміром, хіба хтось із студзагонівців міг передбачити те, що працюватимуть вони під Олександрією, харчуватимуться за 6 кілометрів, а житимуть за 20 кілометрів від місця роботи, питимуть воду, пройшовши кілометрів півтора, бо саме тут б'є джерельна вода. Ближчого місця втамувати спрагу, на жаль, немає.

Що ж стосується самої роботи, то, як розповідає

командир СБЗ Григорій Ткаченко, було більше простоїв, ніж робочих днів. Часті перебої з будівельними матеріалами, відсутність чіткої організації роботи на будові, ще ряд суттєвих серйозних недоліків призвели до того, що 2 із запланованих шести СБЗ довелося передислокувати. Сам «Фестивальний» мав працювати на водоканалі до 1 вересня. Але при такому стані справ подальше перебування бійців на будові виявилось без потреби. І хлопцям нічого не лишилося робити, як роз'їхатися по домівках на тиждень раніше.

Чи «посвячували» студенти у свої біди керівників ПМК-37? Ще б пак! І особисто А. Н. Крутько, головний інженер пересувної механізованої колони, не раз обіцяв налагодити незадовільний стан справ. Та все то виявилось лише слова.

Н. ЛИХУНЖАН, борець загону «Журналіст», Т. КУДРЯ, спецкор «Молодого комунара».

ВІД РЕДАКЦІ: І все ж таки «Молодому комунару» хотілося б довідатися, чому ж так лихоманить будову і чому трест «Кіровоградводбуд» не зумів створити нормальних умов для праці і відпочинку студзагонівців, робочі руки яких аж ніяк не були зайвими на об'єкті.

ОДИН З ТРИНАДЦЯТИ

У містечку давньому
фронтовому блокноті зба-
рігся запис: «15 січня
1943 року. Станція Крас-
нозківська Тарасівського райо-
ну Ростовської області.
Безсмертний подвиг три-
надцяти героїв з 44-ї».

Лаконічний запис від-
роджує в пам'яті трагіч-
ні події 42-річної дазності,
коли 13 бійців на чолі
з гвардійським лейтенантом Іва-
ном Лікуновим ціною
свого життя допомогли
44-й стрілецькій дивізії
зірвати задум гітлерів-
ців — захопити місто Мі-
лероза і відкрити шлях
до станції Вешенської.

Там у бойових поряд-
ках йшов і І. І. Тарасенко,
уродженець села Іззівки
Нозоукраїнського району.

Біля станції Краснозківки
зустрілися з непередбаче-
ною перешкодою — сніж-
ним льодяним валом, обі-
йти який аж ніяк не мо-
гли. З'ясувалося, що гіт-
лерівці створили цей вал
з уламків льодяного снігу,
перемішаного соломою, і
облили водою. А наказ
вимагав — вперед!

Тарасенко підставив
плече зореному Костян-
тину Полякову і той по-
чав саперною лопаткою
прорубувати шлях до
аершани.

Тах робив кожний гвар-
дієць, звернувшись зда-
вся б, непомітно: від-
полірованими морозом
скатами льодяного валу
між радами колочого
дроту прорвалися до
Краснозківки. Залигли...

...Вибух ворожого сна-
ряда. Гіло Тарасенка ста-
ло важкуватим. Торкнувся
рукою голови: діяно,
крові не було. Промай-
нула думка: тільки кон-
тузений, можна ще ата-
кувати...

Всі тринадцятеро кид-
ком дісталися трьох око-
личних хатин Краснозківки,
вибили з них гітлерівців.

Рота ворожих автомат-
ників наблизилася до за-
хоплених будинків, від-
крила вогонь. Не раз і не
два пропонували сміливо-
кам скласти зброю. У від-
повідь — постріли з ві-
кон і горищ, кидки гра-
нат.

Бійці 130-го гвардійсь-
кого полку намагалися

пробитися на виручку, та
марно — не вдалося.

Тим часом фашисти обі-
йшли хатинки, обклали їх
соломою і підпалили...

З живих залишилося
п'ятеро. Вони вибігли з
того пекла і пішли в ос-
танню атаку, кидаючи у
ворога останні гранати,
обстрілюючи фашистів
останніми кулями. Та й
самі полягли від свинце-
вого ворожого вогню.

Коли, нарешті, до Крас-
нозківки пробігли гвардій-
ці з 130-го, вони побачи-
ли, як догорали три ха-
тинки, а навколо них заля-
лися кілька десятків тру-
пів ворожих солдат.

Місцеві жителі — саїд-
ки того, як загинули ра-
дянські воїни — зверну-
ли увагу прибулих черво-
ноармійців на півгорілу
стіну з написом: «Смерть
фашизму!» Була він збро-
лений, судячи з усього,
джгутом бинта, змоченим
кровою. Та чиєю рукою
— про це вже ніхто не
знав.

Указом Президії Вер-
ховної Ради СРСР від 31
березня 1943 року всім
тринадцятьом гвардійцям
посмертно присвоїли
звання Героя Радянсько-
го Союзу.

З ініціатики Маршала
Радянського Союзу А. І.
Еременка на станції Крас-
нозківці було створено му-
зей 13-ти Героїв Радянсь-
кого Союзу, а в Тарасів-
ці — меморіал пам'яті.

Вже у післявоєнний час
дозелю мені знову бу-
вати в тих місцях.

...Тарасівська централь-
на дитяча бібліотека. Чи-
тацька конференція по
книжці М. Андріасова
«Штурм льодового валу»,
а якій йдеться і про под-
виг Івана Тарасенка. Чи-
тали уривки з книги. Ко-
жний юнак тримає у руках
один з портретів Героїв і
розповідає про нього все,
що знав.

Схилившись лунали
слова.

— ...Моя розповідь про
славного сина українсько-
го народу Героя Радянсь-
кого Союзу гвардії рядо-
вого Тарасенка Івана Іва-
новича, 1923 року народ-
ження, з села Іззівки
Кіровоградської області.
На війні був з сорок дру-
гого, і завжди на перед-
ньому краї боїв, що від
130-ї полк 44-ї гвардій-
ської Червонопрапорної
стрілецької дивізії. Листу-
ючись з братами героями...

Якщо вам, читачам «Мо-
лодого комунара», дове-
деться бувати на донес-
кій землі, відвідайте ме-
моріал і музей 13-ти Ге-
роїв, вклоніться своєму
змлякові Тарасенку Івану
Івановичу та його одно-
полчанам.

Д. РОЗДОЛЬСЬКИЙ,
підполковник у від-
ставці.

У ЦВІТНОМУ ПРИ ГОНЧАРНІМ КРУЗІ

Документальне есе
(Закінчення. Початок у №№ 101, 102)

— У цій печі палимо дровами, досягаючи темпера-
тури 900 градусів, — сказав Барюл, щільно причи-
навши двері. — До 5 тисяч штук різного посуду про-
тягом 14 годин проходить первісний опал, потім ос-
тигає поволі до 3—4 діб. Аж відтан — в електропіч,
де кожний глечик, макітра у вогні за 1000 градусів
набувають свого натурального красивого вигляду...
Він ще щось намагався пояснити з технології ви-
робництва посуду, а я йому все торочив своє, і так
мимоволі творився ось цей діалог.

Відколи пам'ятають старожили, цвітненська
світло-охрпна кераміка витворювала свій стиль, ні-
чим не схожий на чернаський і полтавський. Завше
минували оно дещо наївні мотиви рослинної орнамен-
тики... Гончар, хоч і був виконавцем, хотів бачити
свої витвори не просто витягнутими горшками, а кра-
сивими мистецькими речами. Так і було. Роботи
С. Свороби, М. Погрібного, М. Кучеренка, А. Койди,
І. Сухого, Ф. Десятника виставлялись в різний час у
Кіровограді, Києві, а деяких з цих авторів і в Москві.
До сьогоднішня цвітненська кераміка...

— Бачите, тут переважно робили витягнутий посуд.
Про кераміку мова не йде — вона загинула... А де
житковий посуд, там не дбають про красу. От виго-
товляли ми горшечки для контор зеленого господар-
ства. Їм потрібно було теплиці тисячі, нащо там при-
раси, основне, аби дешево...

— Так, безумовно. Коли йдеться про якусь там тим-
часову життєвість. Але ж... Коли дивилися на полу-
миски Сергія Свороби (донедавна у вдові Мотрі Свор-
оби було кілька його виробів), милують зір соковиті
та зелена полива, гравіювання по кришас орнамент,
вишуканість і водночас кольорова стриманість... Або
фігурний посуд Марна Кучеренка, його сина Василя
у вигляді-формі звірів. Син створив цілий цикл скульп-
тур на теми народного життя («Прощання козаків з
дівчиною», «Мати з дітьми», «Гармоніст», «Зустріч бі-
ля криниці», «Віслюк на коні»), де сюжети взяті з
історичних пісень, відтворюють фольклорні мотиви...
Агей Маркович Койда, якому генген за вісімдесять,
робив не лише посуд. Принесли йому гончарську
славу сюжетно-тематичні роботи («Хлопчик з вісцями»,
«Бандурист», «Кермаліон»), оригінальні мініатюристи-
ні скульптури (баранці, півні, індички, козлички)... Тра-
диції треба збагачувати, вони не повинні загинути...

— Розумію, але й це треба розуміти... На початку
30-х років створили промислову бригаду, а в 1933 ро-
ці — тут уже була промислова гончарська артіля, з
якої навіть кілька майстрів направили вчитися тех-
нології до знаменитого Олішні. Десь з 60-х років тут
взагалі нічого не розмальовували... Не відомо мені,
які колись були планові завдання, знаю одне: коли
інспекція Держгіртехнагляду заборонила нам розроб-
ляти прекрасну місцеву глину (бо, мовляв, добувають
праділським способом), а облімцесом знайшов
шлях доставити глину аж з-під П'ятихаток Дніпропет-
ровської області, щоб не будувати тут шахту (при-
звода глина неважна, має багато непотрібних домі-
шок і для виготовлення великого посуду не годиться
— утворюються «дугини», тріскає все, словом,
бран...), то асортимент, якість стали ще однією про-
блемою... Про художню цінність немає ному думати,
бо... І досі не вирішили наше «підпорядкування»:
нині підлягаємо Кіровоградському промисловому
швейному (?) об'єднанню «Україна». Ніби-то виношу-
ють думку, аби передати цех у відання Світловодсь-
кого заводу господарських товарів. Може, на цьому і
закінчиться...

— Звичайно, зростало, розширювалось, механізу-
валось виробництво, отже, зростали норми виробітку.
Але ж, спокійно, хіба можна довести обрисовиці нор-
му до 300 малюнків за зміну. Хочемо ж неповторно-
го, красивого, а на конвейері красу не продукують...
Або таке: коли гончар крутив спідняк ногою, мав
норму виготовити 70 піддзозонників: електропривід
«скорегував» норму — до 150. Нормам, звичайно, лег-
ше, але ж кожна гончарна річ має одно народжує-
ся у теплі рук...

Прантично відсутнє творче змагання, так? Ніхто не
готує робити на конкурси, виставки. А музей? Немає й
кутка. А скільки розійшлося старовинних речей по
людях? Он у монторі нолгоспу бачив піддзозонник,
прекрасно розписаний, з датою: 1928 рік. Чия це ро-
бота, хто майстер?.. Казали місцеві журналісти, що в
придорожньому кафе, як на Київ іхати, у підсобці ба-
чили великого декоративного барана, правда, з над-
битим рогом. Усміхалась уже немолода продавщиця:
«Так це Гриша, Горшочколов зробив». Ото хіба велика
премудрість виділити мініатюру, поставити стелажик
та за склом розташувати колекцію гончарного посуду,
керамічних виробів. Тут, повірте, є маленький
иліччик до збереження і продовження традицій...
Ось поїхати б до Косова Івана-Франковської області,
у Петринівку, що на Дніпропетровщині. І знаєте, за-
чим? Набралася духовної краси, подивитися, як там
бережуть і примножують надбане віками кращими
майстрами. У Косові, спокійно, і в художньо-вироби-
ному об'єднанні «Гуцульщина», і в технічному народ-
них художніх промислів імені Василя Касіяна є кім-
нати, музеї, де зібрано класичні зразки, таких видат-
них художників гуцульської кераміки, як Петро Ко-
шак, Олександр Бахметюк, Олександр Баранюк, Па-
влина Цвілині, прекрасні керамісти старшого і мо-
лодшого покоління (Надія Вербівська, Василь Арончик,
Валентина Джуранюк, Івана Ріопки, подружжя Шве-
ців)... А у Петринівці Федір Панно, талановитий учень

В. КАЧКАН.

Тетяни Пати, у майстернях, де працює збірна молодь,
зберігає настінні розписи усіх маїстрів, що колись
тут трудилися. Уявляєте, стіни-музеї, хранителі мі-
ніатюр-народних шедеврів, досвіду, вмілості й стилю
кожного видатного маїстра!..

В одному з дореволюційних видань («Кустарная
промышленность в Киевской губернии. Итог анкетно-
го и местного исследования, произведенного Киев-
ской губернской земской управой по поручению Ки-
евского губернского земского собрания». К., 1912)
повідомляється, що з 9 повітів Київської губернії, де
розвивалися гончарні промисли, по кількості сімей на
одне село чи не перше місце займало Цвітне (300 сі-
мей), в той час, як цифри припадали значно скучіші
на ряд цілих повітів (Київський повіт — 160, Василь-
ківський — 35, Звенигородський — 48, Таращансь-
кий — 147, Черкаський — 153). Особ-
ливої популярності і слави зажили
соби в кінці XIX на початку XX ст. такі села теперіш-
ньої Кіровоградщини, як Аджмаї, Вищі Верещики,
Іванівка, Кремгес, Любомирівка, Мошорина, Новоге-
оргівськ, Павлиш, Павлівка, Ревівка, Рівне, Скубів-
ка, Табурище, Цвітне, Янки.

Очевидно, що бралися за гончарство саме ті селя-
ни, які цілком не мали землі, або були малоземель-
ними. Ще збереглися в пам'яті старожилів живі сторі-
ни історії зародження та розвитку гончарства у
Цвітному: бідні багатодітні сім'ї копали спеціальні
нори, нерідко до 20 метрів глибини, накопували там
глини і відрами витягували її звідти. Як казали, гли-
ну треба оуло в пучках перебрати від непотрібних до-
мішок. Відтан, аби глина оула пластичною та подат-
ливою, мусила «вилежатися», «визитритися», а запі-
си на весну ще і «онмерзнати».

Закригудку маси кидали на гончарний круг, глину
довго виминали ногами, збивали у брилу — «козели»,
різали на пласти, стругали стругом, мисили, як тісто,
на лаві. Помагали і хлопчини, і діачатки... Проходило
немало часу, аж поки гончар сідав за круг. Виходило
з-під рук немало витягнутого посуду, але, як правило,
ніхто не знав імені маїстрів-гончарів, бо своїх «авто-
графів» вони не ставили — куди там було простоло-
дину до широкої знатності чи слави. Як стверджує
дослідниця Леся Донченко, підполіт'яні розписи ра-
дили ріжком, а неполивані посуд розписували нава-
чами, пензлями, пір'янами («описка»). Кожен добрий
гончар старався мати своє горно, коло якого ходив,
як біля дитини: мусив знати, якими дровами напалю-
вати, чи вологе горно, а чи годиться для випіки; по
кольору диму впізнавав, що там діється в печі; умів
уластити посуд на випал в два яруси. Кажуть, що ста-
рши Койда горно розпалював ще звечора. Кілька го-
дин нагрівав посуд на легкому вогні, а вже потім 7—
8 годин — на сильному, поступово піднімаючи дров.

А ще оповідають таке: коли нагромаджувалося до-
сить посуду, лагодили вози і пакували все везти на
продаж. Ярмарки уже відомі з XVI ст., а з XVII ст. їх
влаштували по 6—8 разів на рік, щонайбільше по
весняних та зимових росохат. Ярмарки слугували своє-
рідною школою обміну досвідом. Славу гончарів роз-
носили повітми та губерніями українські чумани, а з
XVII ст. — спеціально створені цехові братства. У
Цвітному, наприклад, з жовтня 1913 р. по жовтень
1914 р. діяла пересувна учова маїстерня гончарно-
го промислу Київської губернії під керівництвом
М. Бибина. Учні вивчали місцевий орнамент, креслили,
малювали, точили на крузі, складали ангоби і поливали.

Пам'ятають у Цвітному, що пооліжчик ярмарки влаш-
товувалися по недалеких селах і поблизу церкви, аби
заманити людей. Ну, якось трапилося таке: місцевий
під найняв хлопчинів, заплативши кожному по копій-
ці, аби загнали коней на ярмарок. А господарі, роз-
морені сонцем, придрімали в полудне, товар так і
залишили посеред площі. От коні все й перетрощили.
Тоді гончарі, дізнавшись про витягнутого попа, зібрали
хлопців, дали їм по дві копійки, а ті загнали кількох
лошат до церкви. Більше року ніхто з селян не навер-
тався до церкви, а під попіс значно більше збитки,
ніж цвітненці...

Та де ярмарок, там і цікаві пригоди. То правда, що
не усе продавали гончарі, нерідко залишалося на во-
зах немало макітер, горшків, мисок. Яноса, поярма-
нували чоловіки, купили горляки і, ідуши додому, зу-
пинилися у найближчому лісі. Попідвечіривали доб-
ряче, опоронили кварти і давай змагання влаштува-
вати: хто знайдеться такий силчак, аби стос швири-
молотом розсидив на череп'я з одного замаха... Не ви-
язилось ні разу такого моцаря, щоби після його уда-
ру, бодай одна посудина не вицїлила...

Фрагмент розмови з начальником Кіровоградсько-
го обласного управління місцевої промисловості Юрі-
єм Сергієвичем Рудневим:

— Установленням нової техніки пішов сортовий
посуд. Ще в цьому році, думаю, в обласному центрі
відкриємо новий спеціалізований магазин «Товари міс-
цевої промисловості», де будемо, звичайно, продава-
ти вироби, а на другому поверсі відкривається кімната
зразків, у якій якраз можна вивчати попит населен-
ня... Відкриємо у Цвітному гуртожиток... А втім, про-
блему Цвітного слід розглядати комплексно, з усіма
проблемами нинішнього села...

— Хто проти комплексності? Але ж ви бідкаєтесь,
що не вистачає людей, фахівців. А якби спробувати з
сільських школярів кількох послати у спеціальне тех-
нічне училище, може б далося трохи осягом у Цвіт-
ному?..

Ось вас турбує переважно економічна сторона спра-
ви: план, рентабельність цеху, собівартість продукції,
заробітна плата людей. Це, звичайно, суттєво. А есте-
тична сторона, хтось про це зобов'язаний думати?..
Відкриваються в області різні такі «Кулішні», «Варе-
ничні»... Можливо, і дати б спеціальне замовлення
цвітненцям розробити посуд під українські страви —
горшечки, мисочки для кулішу, вареників, дерунів,
ряжанки, сметани?..

...Послухайте кілька слів про «живу історію» цвіт-
ненського гончарства. Агею Марковичу Койді випов-
нилось 87 літ, він, учасник громадянської і Великої
Вітчизняної воєн, кавалер ордена Слави третього сту-
пеня, майже чотири десятиліття віддав пошукам у
глині, немало виховав учнів... Він створив скульптуру
В. І. Леніна, перевозували її довго на горіжці, а заги-
нула вона, коли ворожий снаряд поцілів у дах ста-
ренької хати...

Якби його вмілість, його високу мудрість не затра-
тити, бо з тими, що уже відійшли за горизонт життя,
затихає, а то й замовнає краса Цвітненського гонча-
рства та кераміки, блихнуть кольори...

с. Цвітне — Київ.

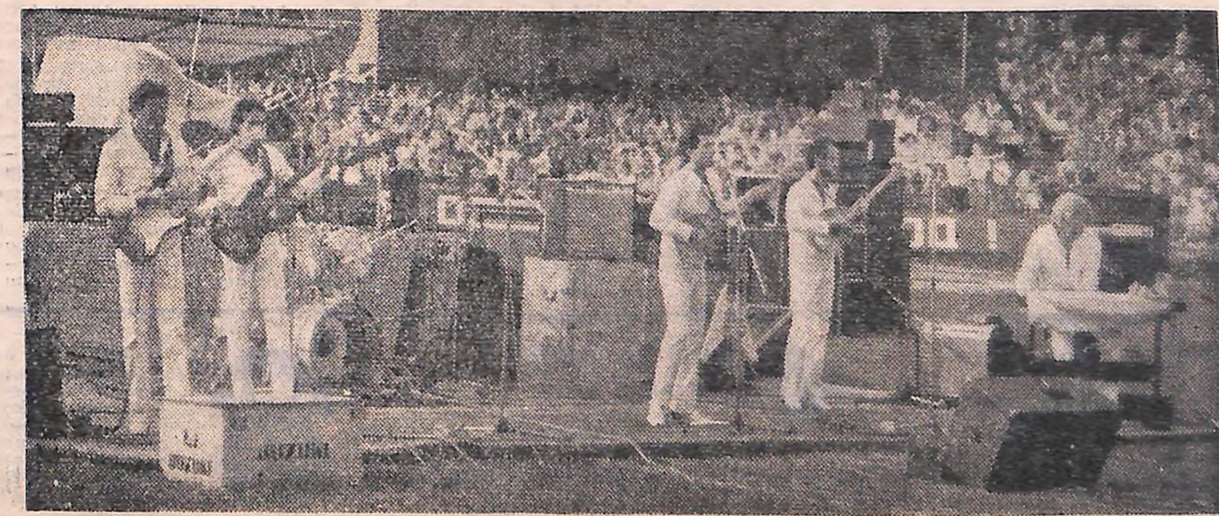
НЕ ПРОСТО ЗАХОПЛЕННЯ

Кактуси, фіалки, при-
мули... То далеко неповний
перелік кімнатних квітів,
які побачите в Бережнись-
кій сільській бібліотеці Кі-
ровоградського району. За-
відує нею Володимир Анд-
рієвич Бондаренко. Та квіти
— тільки одні із за-
хоплених бібліотекарів...

Володимир Андрійович
протягом ось уже тридцяти
років захоплюється крає-
знавством, зібрав чимало
матеріалів про славного
земляка бережниських — ге-

роя громадянської війни
В. І. Боженка, які вистав-
лені в Бережниському му-
зеї. Серед експонатів —
фотографії, листівки, інші
документи. Збірочник їх,
Володимир Андрійович по-
бував в Одесі, Харкові, Но-
воград-Волинському. Він
підтримує також постійне
листування з колишніми
білльцями Таращанського
полку, річними й близьки-
ми В. І. Боженка.

В. РИВАК,
Кіровоградський район.

Виступає ансамбль «Бузуки».

Фото М. САВЕНКА.

ВІВТОРОК

▲ ЦТ (I програма).

8.00 — Час. 8.35 — Відгукіться, сурмачі! 9.05 — Фільм - вистава «Діалог вогню». 11.00 — Документальний телефільм «Артіляна справа». 11.20 — Новини. 14.30 — Новини. 14.45 — «Нам сучасний». Документальний фільм. 15.30 — «По секрету всьому світу». Телефільм для дітей. I серія. 16.30 — Новини. 16.35 — Народні мелодії. 16.50 — Діти про звірят. 17.20 — Пісня далека і близька. 18.30 — У кожному малюнку сонце. 18.15 — Наука і життя. 18.45 — Сьогодні у світі. 19.00 — Діла і люди. До 50-річчя сталевого руху. 19.25 — Сьогодні — День радніського піно. Виступ першого секретаря правління Спілки кінематографістів СРСР кінорежисера Л. Муліжанова. 19.35 — Новини. 19.45 — «Якось через двадцять років». 21.00 — Час. 21.35 — Кіноконцерт. 22.25 — Сьогодні у світі. 22.40 — «Іду до тебе, Арітіно». Документальний фільм.

▲ УТ

10.00 — Новини. 10.20 — «Академік В. М. Глушков». Теленарис. 11.00 — Інтерв'ю. 11.50 — В. Катков «День відпочинку». Вистава Ленінградського театру драми імені О. С. Пушкіна. (Кіровоград на Республіканське телебачення). 13.30 — Новини. 16.00 — Новини. 16.10 — Документальний телефільм «Пені над хмарами». 16.50 — ФТ. Художній телефільм «Невідомий солдат». 2 серія. 18.00 — «День за днем». (Кіровоград). 18.15 — Телефільм. (Кіровоград). 18.30 — ФТ. Музичний фільм «Сюїта для 4-х труб». 19.00 — Актуальна камера. 19.30 — «Галузь: досвід, проблеми». 20.00 — «Перлини душі народної». 20.45 — На добраніч, діти! 21.00 — «Час». 21.35 — Новини кіноекрана. 22.50 — Новини.

▲ ЦТ (II програма).

8.00 — Гімнастика. 8.20 — Науково - популярний фільм «Листи воєнної пори». 8.40 — «Розминіть м'язи». Художній телефільм. I серія. 9.45 — «Будильник». 10.15 — Документальний телефільм. 10.55 — Шахова школа. 11.25 — Фільм «Діти». 11.30 — Французька мова. 13.00 — Мультифільм. 13.30 — Концерт заслуженого артиста РРФСР Н. Петрова (фортепіано). 14.20 — Сільська година. 15.20 — Новини. 17.45 — Новини. 18.00 — Чемпіонат світу з футболу. Юніори. Збірна Бразилії — збірна Іспанії. 18.15 — «Діти». 18.45 — На добраніч, діти! 19.45 — Чемпіонат світу з велоспорту. 20.00 — Вечірня казка. 20.15 — «...До шістнадцяти і старші». 21.00 — Час. 21.35 — «Розминіть м'язи». Телефільм, 2 серія. 22.45 — Новини.

СЕРЕДА

▲ ЦТ (I програма).

14.30 — Новини. 14.50 — «Сільські горизонти». Документальний фільм. 15.30 — «По секрету всьому світу». Художній телефільм для дітей. 2 серія. 16.30 — Новини. 16.35 — Концерт лауреатів XI Всесоюзного конкурсу вокалістів ім. Глінки. 17.30 — «...До шістнадцяти і старші». 18.15 — Сучасний світ і робітничий рух. 18.45 — Сьогодні у світі. 19.00 — «Вийти переможцем із бою злого...». Передача про шкідливість алкоголізму. 19.45 — Новини. 19.50 — «Через Гоби і Хінган». Фільм. I серія. 21.00 — Час. 21.35 — Міжнародна зустріч з футболу. Збірна СРСР — збірна ФРН. 23.05 — Сьогодні у світі.

▲ УТ

16.00 — Новини. 16.10 — ФТ. Документальний телефільм. «Після шкільної балу...». 16.50 — «Кіно - лекція». 16.50 — ФТ. Художній телефільм «Невідомий солдат». 3 серія. 18.00 — Для школярів «Старті наші». 18.20 — Телефільм. (Кіровоград). 18.45 — «День за днем». (Кіровоград). 19.00 —

Актуальна камера. 19.30 — Інструментальна музика. 20.00 — «Нелегкий час дозвілля із циклу «Слово за словом». 20.45 — На добраніч, діти! 21.00 — «Час». 21.35 — ФТ. Художній телефільм «Мертві душі». 2 серія. 22.55 — Новини.

▲ ЦТ (II програма).

14.10 — Вільше хороших товарів. 14.40 — С. Прокоф'єв. Концерт № 5 для фортепіано з оркестром. 15.10 — «Учнів ти Казахстан». Відповіді на запитання вікторини. 15.35 — Новини. 18.00 — Новини. 18.20 — «Осінній рахунок». Документальний телефільм. 18.40 — Чемпіонат світу з велоспорту. 19.00 — «Ю. Трифонов. Старі і нові творчість». 20.00 — Вечірня казка. 20.15 — «Співдружність». Тележурнал. 20.45 — Фільм - концерт. 21.00 — Час. 21.35 — Телефільм «Розслідування». 22.55 — Новини.

ЧЕТВЕР

▲ ЦТ (I програма).

8.00 — Час. 8.35 — Телефільм «Циклон». 8.55 — Концерт Молдавського ансамблю музики і танцю «Моріца». 9.20 — Очевидне — неймовірне. 10.20 — «Через Гоби і Хінган». Фільм. I серія. 11.30 — Новини. 14.30 — Новини. 14.50 — Документальний фільм «Соціалістичні країни». 15.35 — «Полікання». 16.05 — Новини. 16.10 — На землі, в небесах і на морі. 16.40 — Концерт Державного академічного симфонічного оркестру СРСР. Соліст В. Рєпін. 17.45 — До початку нового навчального року Виступ міністра вищої і середньої спеціальної освіти СРСР Г. Ягодіна. 18.00 — Агропромисловий комплекс. Проблеми і перспективи. 18.30 — Чемпіонат світу з важкої атлетики. 18.45 — Сьогодні у світі. 19.00 — Світ і молоді. 19.35 — «Через Гоби і Хінган». Фільм. 2 серія. 21.00 — Час. 21.35 — Чемпіонат світу з футболу. Юніори. Збірна СРСР — збірна Канади. 2 тайм. 22.20 — Сьогодні у світі. 22.35 — «Люди і море». Міжнародний фестиваль естрадної пісні. Передача з НДР.

▲ УТ

10.00 — Новини. 10.20 — Діти учнів ІТУ «Неспокійні серця». 11.05 — Літо піонерське. 11.35 — Телефільм «Ритми унікальних орнаментів». 11.50 — «Легенда про Микиту Ізотова». Тележурнал. 13.10 — Новини. 13.25 — Новини кіноекрана. 16.00 — Новини. 16.10 — Музичний фільм «Віночок». 16.20 — «Гарячий цех республіки». 16.50 — ФТ. Художній телефільм «Калікули Петрова та Васеніна». I серія. 18.00 — Телефільм. (Кіровоград). 18.10 — «День за днем». (Кіровоград). 18.25 — Оголошення. (Кіровоград). 18.30 — Грають юні музиканти. Виступає духовий оркестр Кіровоградського обласного Палацу піонерів і школярів імені В. І. Леніна. (Кіровоград). 19.00 — Актуальна камера. 19.30 — «Ви нам пласали». Музична програма. 20.10 — Факти і цифри. 20.40 — На добраніч, діти! 21.00 — «Час». 21.35 — ФТ. Художній телефільм «Мертві душі». 3 серія. 22.50 — Новини.

▲ ЦТ (II програма).

8.00 — Гімнастика. 8.20 — Документальний фільм. 8.40 — «Розслідування». Тележурнал. 10.00 — Вистава Буратино. 10.30 — Мамині школи. 11.00 — Мультифільм. 11.30 — Музика М. Римського - Корсакова. 12.30 — Програма Волгоградської студії телебачення. 13.25 — Іспанська мова. 13.55 — Фільм - концерт. 14.25 — «Червонокава квіточка». Фільм з субтитрами. 15.30 — Новини. 18.00 — Новини. 18.20 — VI Міжнародний фестиваль телепрограм про народну творчість «Веселі». 18.50 — Документальний фільм «В тілі — на лівій волон». 19.00 — Чемпіонат світу з футболу. Юніори. Збірна Англії — збірна Мексики. 2 тайм. 19.45 — Романс С. Рахманінова виконує О. Образцова. 20.00 — Вечірня казка. 20.15 — Ритмична гімнастика. 20.45 — Документальний телефільм «Кобилі». 21.00 — Час. 21.35 — «Сум'яття почуттів». Фільм. 22.50 — Новини.

П'ЯТНИЦЯ

▲ ЦТ (I програма).

8.00 — Час. 8.35 — Мультифільм. 9.20 — Концерт ансамблю тембрових балнів. 9.45 — «Дні випробувань». Документальний телефільм. 10.15 — «Через Гоби і Хінган». Фільм. 2 серія. 11.40 — Новини. 14.30 — Новини. 14.50 — «Спадкові традиції». Документальний телефільм. 15.40 — Телефільм для дітей «Процавайте, коза і велосипед». 16.20 — Новини. 16.25 — Російська мова. 16.55 — На приз іду... «Шкільний м'яч». 17.40 — Мистецтво майстрів В'єтнаму. 18.15 — До початку нового навчального року. Виступ міністра освіти СРСР

Новини. 16.10 — ФТ. Музичний телефільм «Дисертация». 16.35 — Телепост на будівництві Запорізької АЕС. 16.50 — ФТ. Художній телефільм для дітей «Калікули Петрова та Васеніна». 2 серія. 18.00 — «П'ятірці — ударний фільм». (Кіровоград). 18.15 — «День за днем». (Кіровоград). 18.30 — Літо піонерське. (Кіровоград). 19.00 — Актуальна камера. 19.30 — «П'ятірці крок». Назустріч XXVII з'їзду КПРС. Волинська область. 20.15 — «Нам'яття». До 80-річчя з дня народження академіка АН УРСР І. М. Францелла. 20.45 — На добраніч, діти! 21.00 — «Час». 21.35 — Концерт майстрів мистецтв

18.15 — Музичний кіоск. 18.45 — Клуб мандрівників. 19.45 — Народні мелодії. 20.00 — Вечірня казка. 20.15 — Шахова школа. 20.45 — Листи шумить наді мною. 21.00 — Час. 21.35 — «Карел Готт в концертному залі «Люцерн» (Швейцарія). 22.40 — Новини.

СУБОТА

▲ ЦТ (I програма).

8.00 — Час. 8.40 — Концерт. 9.10 — Документальний телефільм «Анна Тихонова». 9.35 — Концерт радянської пісні. 9.50 — Ко-ло читання. 10.35 — Фільм-концерт. 11.40 — Людмила. Земля. Всесвіт. 12.25 — VI Міжнародний фестиваль телепрограм про народну творчість «Веселі». «Народні танці» (Нікарагуа). 12.45 — «Сім'я і школа». 13.15 — Завтра — День працівників нафтової і газової промисловості. 13.45 — Концерт. 14.30 — Новини. 14.40 — «Уроки французької». Телефільм. 16.00 — Новини. 16.05 — У світі тварин. 17.05 — 9-а студія відпочинку телеглядачів. 18.05 — «Смільні, спритні, веселі...». Циркова програма. 19.05 — Мультифільм «Ну, стривай!» 19.15 — Новини. 19.20 — Телефільм «Алмазні дерева» (Італія). 21.00 — Час. 21.35 — Вечірні мелодії. 22.05 — Чемпіонат світу з важкої атлетики. 22.55 — Тележурнал «Золота річка». 23.25 — Новини.

▲ УТ

10.00 — Новини. 10.15 — Ритмична гімнастика. 10.40 — У майстерні художника. 11.30 — «Доброго вам здоров'я». 12.00 — «Призначення побачення». 12.30 — ФТ. Мультифільм. 12.50 — Новини. 13.05 — Документальний телефільм «Відгукіться». 13.35 — Чудовий світ дитинства. 14.05 — Компас туриста. 14.35 — Кінопрограма. 15.20 — Для школярів «Делз відвага, мужність, честь». 15.55 — Концерт духової музики. 16.40 — Телефільм «Кітський червонопаропий». 17.30 — Молодіжні студії «Гарт». 18.15 — «Скарби музеїв України». 18.30 — «Актуальна камера». 19.00 — Чемпіонат СРСР з футболу. «Динамо» (Київ) — «Динамо» (Москва). 20.45 — На добраніч, діти! 21.00 — «Час». 21.35 — ФТ. Художній телефільм «Мертві душі». 4 серія. 22.55 — Новини.

▲ ЦТ (II програма).

8.00 — Гімнастика. 8.15 — Якщо хочеш бути здоровим. 8.30 — Наш сад. 9.00 — «Ранкова пошта». 9.30 — Програма Саратовської студії телебачення. 10.35 — Документальний фільм «Пішов мокрий сніг». 11.05 — «Старі і нові історії». «Стахановський рух». 11.50 — Концерт. 12.20 — К. Спмнов. «Із записок Лопатіна». Фільм - вистава. 14.20 — «По праїлах і континентах». 15.05 — «Полікання». Фільм - концерт. 15.55 — Міжнародний огляд. 16.10 — Молодість древніх інструментів. 16.35 — Стадіон для всіх. 17.05 — Сулутинський кіногалада. 17.50 — Чемпіонат світу з велоспорту. 18.15 — «Здоров'я». 19.00 — Чемпіонат СРСР з футболу. «Торпедо» (Москва) — «Динамо» (Мінськ). 2 тайм. 19.45 — Вечірня казка. 20.00 — Чемпіонат СРСР з футболу. «Динамо» (Київ) — «Динамо» (Москва). 2

тайм. 20.45 — Чемпіонат світу з велоспорту. 21.00 — Час. 21.35 — «Час, уперед!» Фільм. I і 2 серії.

НЕДІЛЯ

▲ ЦТ (I програма).

8.00 — Час. 8.35 — «Хай завжди буде сонце». Концерт дитячих художніх індективів. 9.20 — 30-й тираж «Спортлото». 9.30 — Будильник. 10.00 — Служба Радіо-сьому Союзу! 11.00 — «Здоров'я». 11.45 — «Ранкова пошта». 12.15 — Хочу все знати. Кіножурнал. 12.30 — Сільська година. 13.30 — Музичний кіоск. 14.00 — Мультифільм. 14.25 — Клуб мандрівників. 15.00 — «Ми всі за мир». Концерт. 16.00 — Новини. 16.10 — Сьогодні — День знань. 16.40 — Прийміть наші поздравлення. 17.25 — Історії дитячого гумористичного журналу «Буратино». 18.00 — Міжнародна паморама. 18.45 — Чемпіонат світу з футболу. Юніори. 1/4 фіналу. 21.00 — Час. 21.35 — Телефільм. 22.25 — Футбольний огляд. 22.55 — Чемпіонат світу з важкої атлетики. 23.10 — Новини.

▲ УТ

10.00 — Новини. 10.20 — Ритмична гімнастика. 10.45 — Сьогодні — День працівників нафтової і газової промисловості. 10.55 — «Світ і люди». 11.25 — Виступ естрадно-симфонічного оркестру. 12.45 — «Народна творчість». 13.05 — Мультифільм на замовлення. 14.15 — Художній телефільм «Азбука мудрості». 15.20 — Концерт радянської пісні. 15.50 — Документальний телефільм «Меморіал». 16.00 — Слава солдатам. 17.00 — Сьогодні — День знань. Виступ Міністра освіти УРСР М. В. Фоменка. Передача «Урок миру». 17.55 — В. Ливанов. «Мій любий клоун». Вистава. 19.00 — Актуальна камера. 19.30 — Продовження вистави «Мій любий клоун». 20.15 — ФТ. Документальний телефільм «Варни рідного дому». 20.45 — На добраніч, діти! 21.00 — «Час». 21.35 — ФТ. Художній телефільм «Мертві душі». 5 серія. 23.00 — Новини.

▲ ЦТ (II програма).

8.00 — На зарядку стані! 8.15 — Веселі нотки. 8.30 — Ритмична гімнастика. 9.00 — Російська мова. 9.35 — Документальний телефільм. 10.15 — Концерт скрипкової музики. 11.00 — Телефільм для дітей. 12.00 — Документальний телефільм. 12.30 — «Не старіють душі ветерани». Співає Московський чоловічий хор ветеранів Великої Вітчизняної війни. 13.20 — Очевидне — неймовірне. 14.20 — Музика наших сучасників. 15.20 — «Совість». Телефільм. I серія. 16.45 — «Раз коболой, два коболой». Мультифільм. 16.55 — Світ і молоді. 17.30 — Видатні радянські композитори — заурати Ленінської премії. Д. Кабалевський. 18.00 — Чемпіонат світу з академічного веслування. 18.45 — «ЕОМ на службі інформації». Науково - популярний фільм. 19.05 — Діагноза паморама. 20.00 — Вечірня казка. 20.15 — Грає Ю. Ситуненко (гуслі). 20.30 — Документальний телефільм «В пушкінській Москві». 21.00 — «Час». 21.35 — Чемпіонат світу з футболу. Юніори. 1/4 фіналу.

В. о. редактора
В. АФАНАСІЄНКО.

Юнаки і дівчата!

Триває передплата на періодичні видання.
Не забудьте передплатити свою газету

МОЛОДИЙ КОМУНАР

«Молодой комунар» — орган Кіровоградського обласного комітета ЛКСМ України.

На українському мові.

НАША АДРЕСА:
316050, МПС.
м. Кіровоград,
вул. Луначарського, 36.

ТЕЛЕФОНИ: редактора — 2-45 00; відп. ідального секретаря — 2-46 87; відділення комсомольського кита — 2-46 57; листів і масової роботи — 2-45 36; пропаганди — 2-45 36; учнівської молоді — 2-46 87; військово-патріотичного виховання та спорту фотолaboratorii — 2-45 35; оглошення — 2-56 65; коректорської — 3-61 83; нічної редакції — 3-03 53

Зам. № 450. Тираж 58 500.

Газета виходить у вівторок, четвер і суботу.
Друкарня імені Г. М. Димитрова видавництва «Кіровоградська правда» Кіровоградського обкому Компартії України Кіровоград, вул. Глінки, 2.

БН 00542

Обсяг 0,5 друк. ар.

Індекс 61103